

Taina Vallander

15.4.2021

STTK:n näkemykset valtioneuvoston suunnitelmaan koronarajoitusten purkamisesta

STTK on korostanut koko koronaepidemian ajan, että tautitilanteen saamisen hallintaan tulee olla kriisissä ensisijainen tavoite. Se tukee myös taloutta ja työllisyyttä. Valtioneuvoston exit-strategia nojaakin johdonmukaisesti ajatukseen: Terveys ensin.

Yhteiskunnan avaaminen ja rajoitusten purkaminen on myönteinen ja kansalaisten luottamusta lisäävä asia. Pidämme kuitenkin perusteltuna, että valtioneuvosto ei ennakolta määrittele tiettyjä päivämääriä rajoitusten purkamiselle, vaan purkaminen tapahtuu tautitilanteen edellyttämässä vauhdissa. Maltti on valttia.

Kansalaisten henkinen resilienssi on yli vuoden jatkuneen epidemiatilanteen seurauksena koetuksella. Sitä voidaan tukea esimerkiksi aktiivisella ja myönteisellä viestinnällä, jolla vahvistetaan kansalaisten luottamusta sekä toisiinsa että viranomaistoimijoihin.

Elinkeinotoiminnan rajoitusten purkaminen tulisi tehdä siinä järjestyksessä, jossa riskit ovat pienimmät. Esimerkiksi ruoka- ja lounasravintoloissa riittävät etäisyydet on mahdollista säilyttää, eikä niissä ole todettu merkittäviä tartuntaryppäitä, toisin kuin yökerhoissa tai festivaaleilla. Kulttuuri- ja tapahtuma-alan avaamiselle on kuitenkin välttämätöntä löytää selkeitä turvallisia toimintakäytäntöjä, koska ala on yksi eniten koronarajoituksista kärsineistä.

STTK ei pidä perusteltuna esimerkiksi etätyösuosituksesta tai maskien käyttösuosituksista luopumista alkuperäistä tarkastelua aiemmin. Niillä on merkittäviä epidemian leviämistä hidastava ja siten terveydenhuollon kantokykyä tukeva merkitys. Myöskin liikenteen rajoituksista luopuminen edellyttää STTK:n näkemyksen mukaan aktiiviväestön rokottamista ensin.

Rokotteiden saatavuus ja rokotekattavuus

Rajoitustoimien purkamisessa on järkevää edetä samassa tahdissa rokotusten kanssa. Voidaan olettaa, että elokuussa kausivaihtelu kääntää tartunnat jälleen nousuun. Silloin rokotuskattavuuden tulisi olla jo korkealla tasolla, jotta uusi aalto voidaan välttää ja rajoitusten purkamista jatkaa. Suurimmat riskit ja huolet exit-strategian toteutumisessa liittyvätkin rokotteiden saatavuuteen ja rajavalvonnan onnistumiseen. Virusmuunnokset eivät pysähdy rokotuksiin ja rokotteiden saatavuuden heikentyminen voi hidastaa rajoitusten purkamista merkittävästi.

Rajoituksia on perusteltua lieventää asteittain, ensin EU:n sisämarkkina-alueella ja työn vuoksi tehtävää matkustamista priorisoiden. Rajavalvonnan onnistumisen osalta tiivis yhteistyö esimerkiksi lento- ja laivayhtiöiden kanssa on perusteltua. Maailmalla on esimerkkejä lentoyhtiöistä, jotka edellyttävät matkustajilta negatiivista testitulosta vain muutamaa tuntia ennen koneeseen nousemista. Tiiviit aikamääreet ja yhteistyö viranomaisten kanssa edesauttavat viruksen leviämisen ennaltaehkäisyä. Matkailun osalta

Taina Vallander

15.4.2021

moni matkailun kohdemaata, on ilmoittanut avaavansa rajansa kesällä rokotetuille. Vastaavaa järjestelyä olisi perusteltua harkita ja ennakoida myös Suomessa.

STTK suhtautuu pidättyvästi kansallisen rokotepassin käyttöönottoon, koska se todennäköisesti kaventaisi kansalaisten yhdenvertaisuutta. EU:n yhteisen rokotepassin käyttöönotto sen sijaan voi olla perusteltua ja edesauttaa sekä matkailun että työmatkojen vapauttamista.

Sote-henkilöstön työsuojelu ja jaksaminen

Viimeisen vuoden aikana erityisesti terveydenhuollon henkilöstön jaksamista on koeteltu äärimajoille. STTK on pitänyt kehysriihen alla esillä julkisen sektorin koronaetulinjassa työskentelevien ammattiryhmien palkitsemista äärimajoisen vaikeissa olosuhteissa jo yli vuoden ajan jatkuneesta työstä. Olemme esittäneet myös EU:n elvytysrahoituksesta toimia sote-henkilöstön työhyvinvoinnin ja jaksamisen kehittämiseen.

Terveydenhuollon henkilöstön rokotekattavuus ole vielä kukaan riittävällä tasolla kaikkialla Suomessa, kaikissa tehtävissä. Rokotekattavuus on terveydenhuollossa myös työsuojelukysymys.

Lomautettujen ja nuorten tuki

Lomautettujen määrä on jälleen nousussa. Riskinä on lomautusten muuttuminen pysyväksi työttömyydeksi. STTK on kuluneen vuoden aikana esittänyt lomautettujen tilanteen helpottamiseksi lyhennetyn työajan tukea, jolla työnantajia kannustettaisiin tarjoamaan lomautettuina oleville työntekijöille töitä edes osa-aikaisesti. Lyhennetyn työajan tuki olisi mahdollista sitoa rajoitusten purkamiseen.

Lasten ja nuorten asettaminen etusijalle rajoitusten purkamisessa on ollut hallitukselta inhimillistä politiikkaa. Koulujen ja harrastusten mahdollisimman nopea paluu normaaliin on lapsille ja nuorille viesti siitä, että elämä jatkuu pandemiasta huolimatta.

Nuorten työllisyyden ja toimeentulon tueksi olemme esittäneet valtakunnallista nuorten kesätyöseteliä. Sen kautta eri puolilla Suomea asuville nuorille syntyisi yhdenvertaisempi mahdollisuus saada kesätöitä. Pääosin kesätyöseteleitä tarjoavat suurimmat kunnat. Valtakunnallinen kesätyöseteli tukisi kaikkien nuorten työelämään pääsyä.

Lisätietoja STTK:ssa:

Taina Vallander, johtaja, STTK

taina.vallander@sttk.fi

p. 040 1841 464